

Delredovisning 30 maj 2018-10-30

Finnforskning i Tiveden Närke med omnejd

Vad har genomförts hittills?

Lördag 13 jan 2018 inleddes projektet med presentation av de handplockade deltagarna som bestod av bekanta personer som forskat i området i många år samt några andra människor som visat intresse för den lokala historien. De flesta duktiga släktforskare. Alla var införstådda med att dela med sig sina uppgifter för att säkerställa redan gjord forskning och på så sätt hjälpas åt att komma vidare och fördjupa den lokala historien.

- Ett bildspel om finninvandring till bygden visades.
- Ett föredrag om grundforskning i allmänhet och forskning om finninvandring i synnerhet gav underlag för frågor och funderingar.
- Efter lunchen genomfördes grundliga diskussioner med hjälp av storbilder.
- Vad vi ska göra med projektet. Vad har vi? Vad har vi inte? Hur går vi vidare.
- Vilken litteratur om området finns som vi kan använda?
- Originalkällor som vi bör gå till då det gäller att avgöra vilka säkra finnar som kom på 15-1600-talet till våra bygder är: Boskapslängder, Mantalslängder, Domstolshandlingar, gårdshandlingar, kartor m.m.
- Hur mycket släktforskning och gårdsforskning finns?
- Vilka områden behöver undersökas bättre?
- Vad finns kvar i form av byggnader, traditioner och berättelser?

Man beslöt att var och en skulle gå hem och fundera vidare samt att vi skulle skapa ett gemensamt forum på nätet "Dropbox." där vi samlar vår forskning för alla att ta del av.

Veckorna gick och det märktes på det gemensamma forumet Dropbox. Många lade ut massor av information som alla kunde använda och lära sig mera av. Uppgifter och dokument som var och en haft i byrålåden eller sina dataprogram kom andra till del. Släktforskaruppgifter och gårdshandlingar kom fram. Dessa gör att man får en bättre bild av släktskap och förflyttningar inom finnsläkterna och gårdarna i området. Kontakterna mellan gårdar och socknar visar sig vara stort och långa avstånd var inga hinder.

Man har även kommit fram till att vissa socknarna som ligger i södra delen av Nerike och ingår i Tivedenområdet behöver undersökas bättre.

Dessa är norrut: Skagershult, Ramundeboda, Askersund, Snavlunda, Lerbäck samt österut: Nysund, Rudskoga och Amnehärad som ligger runt Sjön Skagern och gränsar till Tiveden. Detta arbete har starkt påbörjats. Framförallt har de personer som har egna anknytningar till området fått nytta av varandras kunskaper. Små grupperingar har bildats där man har träffats och jämför sina uppgifter mot andras och tagit fram källmaterial.

När det gäller byggnader, traditioner och berättelser verkar det som om det är ganska väl dokumenterat i bygdeskrifter men behöver följas upp för att utröna om det finns mera som man inte tänkt på var det kommer ifrån.

DNA-FORSKNING. Vad ger det? Vilka har testat sig?

Vi vet genom andra projekt att en vanlig sk. Haplogrupp bland "Finnarna" är manslinje Y-N. Vi har hittat några sådana och hoppas därigenom kunna avgöra från vilka områden i Finland våra släkter kommit. Flera i gruppen har DNA-testat sig och fått nya släktkontakter. Några i projektgruppen har träffats regelbundet under våren och arbetat med anknytningar till gårdar som vi jobbar med i projektet. DNA är ett mycket bra hjälpmedel för att kunna säkerställa

vilka släkter som har ursprung i Finland.

Genom släktforskningen kan vi förhoppningsvis hitta fler nu levande personer som har raka faderslinjer ner till de bosättare som vi genom skriftliga källor vet har sitt ursprung i Finland. Vi kan då även hjälpa till med testningar och få fler intresserade av sitt finska ursprung.

Den 26 april samlades hela gruppen igen i IOGT-NTO-lokalen i Finnerödja. Även ett 50 tal nytillkomna intresserade var inbjudna till dagen. Alla kom inte men det var 35 deltagare under dagen. Vi hade besök av Arkeolog Stig Wellinder som gjort utgrävningar på ödelagda "finngårdar" på andra håll i Sverige. Han pratade mycket om tolkningar av fysiska fynd, uppgifter i handlingar, skrifter och muntlig tradition.

Till lunch bjöds på Korvgrynskaka med fläsk. En traditionell maträtt som tros ha varit vanlig bland Finnarna.

Den andra föreläsningen för dagen, handlade om forskning om Finninvandring som gjorts under de 25 år som organisationen FINNSAM funnits till. Maud Wedin som doktorerat i ämnet gav oss en inblick i migration, förflyttningar och råd om forskning. En hel del diskussion under föredraget rörde frågor om livet på finngårdarna under nybyggartid och kontakter med övrig befolkning. Var man slog sig ner och hur det gick till. Vi fick veta om det vanliga utseendet och vilka byggnader som fanns på en typisk "finngård."

Under dagen gick vi även igenom vad som arbetats med hitintills i gruppen och på skilda håll. Hur vi ska gå vidare? En upptäckts som gjorts genom samarbetet är att många av oss fått nya släktingar och kommit längre bak i tiden till de säkra finnar som kom till bygden. Vi har även kunnat knyta till oss flera andra forskare som vet och har uppgifter som kan tillföra projektet substans.

Förslag på en egen Hemsida gjordes. Den måste få tid på sig gällande hur den ska se ut och vad den ska innehålla. Den måste vara intern för gruppen ett bra tag innan man kan lägga ut den till allmän beskådan. Hemsidan är påbörjad i en testversion.

Helgen den 25 -27 maj deltog 5 st från vårt projekt i Finnsams konferensdagar i Kilsbergen, Örebro. Där besöktes många gårdar. En del de av gårdarna som besöktes gränsar till "vårt område" och flera byggnader som stått på gårdar i Skagershults socken hade helt klart finskt ursprung. Det är mycket intressant och ger oss ett bra underlag för fortsatt forskning.

Uppgifter som hitintills kommit fram är mycket positivt för projektet men vi inser att det blir svårt att hinna med det vi trott fram till 30 juni. Utställningsmaterial t.ex måste vara tydligt och lätthanterligt. Kanske vi får förenkla till en början men jobba fram en gedigen utställning efterhand.

Eventuella avvikelser från ansökan

Det krävs mycket mer av djup forskning om området. Det tar mycket längre tid och är mer omfattande än vi trott. Vi behöver mer kunskap för att kunna säkerställa vilka gårdar och släkter som verkligen har finskt ursprung. Redovisning av arbetet bör göras i flera etapper. Eftersom det är av allmänt intresse och många forskare längtar efter fakta måste vi ta det försiktigt. En hemsida som visar på lokalhistorien med huvudsyfte att visa finninivandringen i Tiveden-området med omnejd under 15-1700-talet är nyligen påbörjad. Den måste vara tydlig med att beskriva det som finns faktaunderlag för. Eftersom det finns annan invandring till framförallt bruksorterna behöver även dessa redovisas på något sätt. Det gäller framförallt Valloner och tyska smeder.

Det som nu behöver göras är en återsamling under juni för att reda ut var vi står. Dela upp

arbetsuppgifter och bedöma vad som är möjligt att göra utifrån det material vi samlat på oss.

En träff för allmänheten kommer att genomföras under 18-20 juli då de traditionella "Rötterdagarna" äger rum. Det är sommarkvarnar för lokalhistoria och släktforskning som har genomförts i Tivedenbygden under 8 år. Under de dagarna kommer både en föreläsning och även en "byavandring" för allmänheten att ske till en av de mest säkra finnbo-sättningar. Vi kommer då att lyfta fram och berätta om projektet i form av bilder och visst utställningsmaterial. Vi kommer också att hjälpa intresserade besökare att hitta sina rötter samt försöka samla fler bilder och handlingar.

Att vi fått ekonomisk möjlighet att starta upp detta projekt med pengar från Riksantikvarieämbetet var betydelsefullt. Det gav "tyngd" åt en seriös tanke.

Projektledare Lena Gribing